

Ez a beadvány a villamosenergia-iparban működő, köztulajdonnal érintett szakszervezeti szövetségek

„Villamosenergia-ipar a törvényes és alkotmányos igazságszolgáltatásért”

nevű együttműködési keretében készült

IV/4119-2/2021

Érkezett: 2022 FEBR 04.

Példány:

Kezelőiroda:

Melléklet:

db

Alkotmánybíróság

e-mail: hianypotlas@mkab.hu

Ügyszám: IV/4119-1/2021

Indítványozó: Bogdán Gyula Zsolt

Jogi képviselő: Dr. Hovánszki Arnold ügyvéd

(előterjesztve a fenti email-címre, módosítások és kiegészítések az eredeti beadvánnyal egységes szerkezetben)

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Bogdán Gyula Zsolt [redacted] indítványozó korábban igazolt jogi képviselőként elsődlegesen az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. Törvény (Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján, másodlagosan pedig az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Az alkotmányjogi panasz megfogalmazása előtt világossá kívánom tenni, hogy indítványozó nem tartja alkotmányellenesnek a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény hatályba lépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről és törvénymódosításokról szóló 2012. évi LXXXVI. törvény (Mth.) 11. § (1) bekezdésének rendelkezését, indítványa nem irányul az Mth. 11. § (1) bekezdése alkotmányellenességének kimondására, sőt mi több, azt nagyon is alkotmányosnak tartja, ezért ilyen irányú félreértés lehetőségét ki kívánja zárni.

Indítványozó alkotmányjogi panasza:

Elsődlegesen kéri indítványozó a t. Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja illetve az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján állapítsa meg a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítéletének, mint az ügye érdemében hozott döntésnek az alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján azt semmisítse meg.

E kérésének helyt adó döntés esetén indítványozó felveti annak lehetőségét, hogy a t. Alkotmánybíróság az ügy vizsgálata során hivatalból észlelve és hivatalból eljárva az Alaptörvény 28. cikkéből, XV. cikk (2) bekezdéséből, XVII. cikk (2) bekezdéséből illetve Q) cikk (2) és (3) bekezdéseiből valamint E) cikk (2) és (3) bekezdéseiből fakadó alkotmányos követelményként eljárva állapítsa meg, hogy az Mth. 11. § (1) bekezdésének rendelkezését a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) hatályba lépését követően köztulajdonúvá váló munkáltatókra is alkalmazni kell.

Másodlagosan pedig – arra az esetre, ha a t. Alkotmánybíróság nem találja alaptörvény-ellenesnek a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítéletét és az abban kifejtett jogértelmezést – kéri indítványozó a t. Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja illetve az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján vizsgálja felül az Mt. szabályozásának, konkrétan az Mt. 205. § (1) bekezdésének, mint indítványozó ügyében alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját és állapítsa meg, hogy indítványozónak a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítéletével befejezett ügyében folytatott bírósági eljárásban indítványozó Alaptörvényben biztosított alapjogának sérelme következett be az Mt. 205. § (1) bekezdésének, mint alaptörvényellenes jogszabálynak az alkalmazása folytán és az Mt. 205. § (1) bekezdését semmisítse meg.

Indítványozó kérelmeinek indokolásaként az alábbiakat adom elő:

INDÍTVÁNYOZÓ ELSŐDLEGES KÉRELMERE VONATKOZÓAN

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Indítványozó a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítéletével szemben [redacted]

Ez a beadvány a villamosenergia-iparban működő, köztulajdonnal érintett szakszervezeti szövetségek „Villamosenergia-ipar a törvényes és alkotmányos igazságszolgáltatásért” nevű együttműködése keretében készült

Villamosenergia-ipari Ágazati Kollektív Szerződés (VKSZ) és a 2004. március 25-én létrejött, majd többször módosított Egységes Kollektív Szerződés (EKSZ) hatálya. A VKSZ hatálya valamennyi villamosenergia-ipari munkavállalóra kiterjed, Magyarország legfontosabb kollektív szerződése.

A VKSZ és az EKSZ továbbra is hatályban vannak. A VKSZ-ben foglalt, a felmondási időre és a fizetendő végkielégítés mértékére vonatkozó (kedvezőbb) rendelkezésekről a kollektív tárgyaló felek az Mt. hatályba lépése előtt állapodtak meg, e szabályok változás nélkül továbbra is hatályban vannak. Ugyanígy, az EKSZ-ben foglalt, a végkielégítés mértékére vonatkozó (kedvezőbb) rendelkezésekről a kollektív tárgyaló felek szintén az Mt. hatályba lépése előtt állapodtak meg, e szabályok változás nélkül ugyancsak továbbra is hatályban vannak.

Az alperes 2017. január 31-től köztulajdonban álló munkáltatóvá vált. Az alperes 2018.12.05. napján kelt felmondásával megszüntette a munkaviszonyomat. Kizárólag az Mt. rendelkezéseit alkalmazta a nekem járó felmondási idő ill. fizetendő végkielégítés mértékének megállapítása és az elszámolás során, a VKSZ és az EKSZ rendelkezéseit nem alkalmazta az elszámolás során. Így a hosszabb felmondási időhöz és a magasabb végkielégítéshez való jogom sérült.

Keresetem ennek megfelelően végkielégítés-különbözet és felmondási időre járó távolléti díj különbözet megfizetésére irányult.

Az elsőfokú bíróságként eljáró Budapest Környéki Törvényszék ítéletében (22.M.70.247/2020/13.) kötelezte az alperest a VKSZ és az EKSZ szerint fizetendő végkielégítés és felmondási időre járó valamint a kifizetett végkielégítés és felmondási időre járó távolléti díj különbözetének, kamatainak és perköltség megfizetésére. Érvelése szerint sem az Mt., sem az Mth. rendelkezéseiből, illetve az azokhoz fűzött indokolásból nem állapítható meg, miszerint a jogalkotó eltérő szabályokat kívánt volna alkalmazni azon munkavállalók esetében, akiknél a munkáltató az Mt. hatályba lépését követően került az Mt. 204. § hatálya alá.

Az alperes fellebbezése folytán másodfokú bíróságként eljáró Fővárosi Ítéletábrta az 1.Mf.31.314/2020/7. sz. ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, a marasztalás összegét és ennek megfelelő mértékben a perköltséget és az illetéket leszállította (ugyanis a felmondási időre járó távolléti díj- különbözet iránti kereseti kérelmemet elutasította, mert a tényállást tévesen ugyan, de másképp állapította meg). Jelen alkotmányjogi panasz szempontjából annak van jelentősége, hogy a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával, mert a jogvita elbírálása szempontjából maga sem látta jelentőségét annak, hogy az alperes mikor vált köztulajdonban álló munkáltatóvá, hanem helyette annak tulajdonított jelentőséget, hogy a munkavállalókra kedvezőbb szabályokat tartalmazó kollektív szerződés megkötése mikor történt.

Az első- ill. másodfokú bíróságok döntése tehát nem sértette meg az Alaptörvényben biztosított jogaimat (lásd alább), olyan döntést, mely szerint jelentősége lenne annak, hogy az alperes munkáltató mikor vált köztulajdonban álló munkáltatóvá, az eljárás során először a Kúria hozott (ez ti. jelentős abból a szempontból, hogy alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazás mikor következett be az eljárás folyamán).

A felülvizsgálati bíróságként eljáró Kúria jelen alkotmányjogi panasszal támadott Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítélete szerint az Mth. 11. § (1) bekezdésének átmeneti szabálya kifejezetten az Mt. 205. § egyes rendelkezéseinek alkalmazására ad eligazítást. Álláspontja szerint a jogszabály a köztulajdonban lévő munkáltatónál az Mt. hatályba lépésekor fennálló munkaviszony különös szabályait rendezi és álláspontja szerint az Mt. hatályba lépésekor (tehát 2012.07.01. napján) köztulajdonban nem álló munkáltatókra az Mth. 11. § (1) bek. rendelkezése nem is terjed ki. A Kúria álláspontja szerint az Mth. nem tartalmaz olyan átmeneti szabályt, amely az ügyemre irányadó lehetne, mert a jogalkotó nem kívánta volna – az Mth. 11. § (1) bekezdésével azonos módon – érintetlenül hagyni, vagyis fenntartani ebben a tényállásban az Mt. hatályba lépését megelőzően létrejött, és az Mt. 205. §-ban meghatározott tilalomba ütköző megállapodásokat.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A fent előadott pertörténetből látható, hogy indítványozó mind a rendes jogorvoslati lehetőségeket (a Fővárosi Ítéletábrta az 1.Mf.31.314/2020 ügyszám alatt folyamatban lévő másodfokú eljárásban), mind a rendkívüli jogorvoslati lehetőségeket (a Kúria előtt az Mfv.II.10.065/2021 ügyszám alatt folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásban) kimerítette. Az ügyben felülvizsgálati eljárás nincs folyamatban és perújítás (ill. értelemszerűen jogorvoslat a törvényesség érdekében) sincs folyamatban.

Ez a beadvány a villamosenergia-iparban működő, köztulajdonnal érintett szakszervezeti szövetségek „Villamosenergia-ipar a törvényes és alkotmányos igazságszolgáltatásért” nevű együttműködése keretében készült

Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírói döntés (Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítélete) kézbesítése 2021. szeptember 29. napján történt, mégpedig az indítványozót a peres eljárásban képviselő ██████████ ügyvéd útján, az ítéletnek a perben képviseletet kifejtő ügyvéd hivatali kapujára történő elektronikus megküldés ill. átvétele útján. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közlésétől számított 60 nap) megtartásra került.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Indítványozó jogait és érdekeit a jelen alkotmányjogi panaszban (elsődlegesen) támadott bírói döntés illetve a (másodlagosan) támadott jogszabály (ill. mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség) érinti, hiszen indítványozó a nevezett bíróságok eljárásában félként (felperes) vett részt, érintettsége nem kíván külön bizonyítást az Abtv. 27. § (2) bek. a) pontja szerint.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta, vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Indítványozó álláspontja elsődlegesen az, s ezért is erre irányul alkotmányjogi panaszának elsődleges kérelme, hogy az alkotmányjogi panaszban bemutatott, a bírói döntést érdemben befolyásoló bírói (Kúriai) jogértelmezés ellentétben áll az Alaptörvény konkrét rendelkezéseivel, vagyis a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség (alaptörvény-ellenes bírói jogértelmezés) áll fenn az Abtv. 29. § első fordulata szerint. A bírói döntést érdemben befolyásoló jogértelmezés alaptörvény-ellenessége röviden összefoglalva abban áll, hogy a bírói döntés nem felel meg az Alaptörvény jogszabályok értelmezésére vonatkozó követelményeinek, továbbá ellentétben áll az alapvető jogok bármely helyzet szerinti különbségtétel nélküli biztosítására vonatkozó alapjoggal, a kollektív tárgyalások folytatásához és kollektív szerződések kötéséhez való alapjoggal és nemzetközi kötelezettségvállalásba is ütközik. Az állított alapjogsérelem, azaz az Alaptörvény 28. cikkének, az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésének, az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdésének és az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdései, E) cikk (2) és (3) bekezdéseinek sérelme a bírói döntést érdemben befolyásolták, hiszen ha a Kúria

(i) figyelembe vette volna az Alaptörvény 28. cikke szerinti jogszabály-értelmezési kötelezettségét (lásd részletesen alább az indokolást), ahogy azt az eljáró alsóbíróságok tették,

(ii) figyelemmel lett volna az Alaptörvény 28. cikkéből fakadó Alaptörvény-konform értelmezési kötelezettségére illetve az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésére, mely szerint a jogértelmezés, a jogalkalmazás során is biztosítani kell, hogy a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható jogalanyok között nem tehető különbség anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne (lásd részletesen alább az indokolást),

(iii) figyelemmel lett volna az Alaptörvény 28. cikkéből fakadó Alaptörvény-konform értelmezési kötelezettségére illetve az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdésére, mely szerint a kollektív szerződés bírói úton történő kikényszeríthetősége a kollektív tárgyalásokhoz és a kollektív szerződéskötéshez való jog inherens eleme és jogszabályértelmezéssel nem vonható el a kollektív szerződés bírói úton történő kikényszeríthetősége (lásd részletesen alább az indokolást),

(iv) figyelemmel lett volna a jogértelmezés során arra a nemzetközi jogi kötelezettségből eredő és ekképp alkotmányos követelményre, hogy a törvényben meghatározott jogok élvezetét Magyarország minden megkülönböztetés nélkül köteles állampolgárainak biztosítani, ennek során az Európai Unió Alapjogi Chartájának vonatkozó rendelkezéseire és arra, hogy az Alapjogi Chartában elismert jogok és szabadságok gyakorlása csak törvény által, és e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható (lásd részletesen alább az indokolást),

úgy a Kúria nem jutott, nem juthatott volna a döntésében foglalt következtetésére és nem hozhatta volna meg döntését.

Indítványozó álláspontja másodlagosan az, s ezért is erre irányul alkotmányjogi panaszának másodlagos kérelme arra az esetre, ha a t. Alkotmánybíróság mégis úgy találná, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló jogértelmezés megfelel az Alaptörvény jogszabályok értelmezésére vonatkozó követelményeinek, hogy az alkotmányjogi panaszban bemutatott kérdések alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést is jelentenek. Nemcsak azért, mert a Kúria jogértelmezését elfogadó döntés esetén nincsenek olyan szabályok a magyar jogrendszerben, amelyek garantálnák, hogy az Mt. hatályba lépése előtt kötött kollektív szerződések egyes rendelkezései jogi úton érvényre juttathatók legyenek azon munkáltatók esetében is, melyek ugyan az Mt. hatályba lépése előtt kötött kollektív szerződés hatálya alá

Ez a beadvány a villamosenergia-iparban működő, köztulajdonnal érintett szakszervezeti szövetségek „Villamosenergia-ipar a törvényes és alkotmányos igazságszolgáltatásért” nevű együttműködése keretében készült

helyzet érinti a kollektív tárgyalások folytatásához és kollektív szerződések kötéséhez való alapjog érvényesülését, továbbá nemzetközi kötelezettségvállalások teljesítését is érinti.

E tekintetben röviden utalok arra is, hogy a t. Alkotmánybíróság a 18/2021. (V.27.) AB határozatában hivatalból eljárva alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek ítélte a kollektív szerződések egyik szabályozási tárgykörével (harminchat hónapos munkaidőkeret alkalmazása) összefüggésben szükséges garanciális szabályok alkalmazását illetve hiányát valamint utalt egyben az értelmezési bizonytalanságok megszüntetésének fontosságára, azaz a t. Alkotmánybíróság egy korábbi, az Mt. egyik rendelkezésére vonatkozó döntésében (18/2021. (V.27.) AB határozat) maga is fontosnak látta, hogy az Országgyűlés nem alkotott olyan szabályokat, amelyek garantálnák, hogy a kollektív szerződésben rögzített egyes előírások vagy többletkezelmények teljes körűen érvényesüljenek. Indítványozó álláspontja szerint ugyanígy alkotmányjogi jelentőségű kérdés az, hogy az Mt. hatályba lépését megelőzően kötött kollektív szerződések – többek között ágazati kollektív szerződések is – egyes szabályozási tárgyköreinek (végkielégítés, felmondási idő), az ezek körében megállapított rendelkezések miképp értelmezendők, melynek körében utalok arra, hogy az alkotmányjogi panasz előterjesztését megelőző peres eljárás rámutat az eljáró bíróságok közötti értelmezési különbségekre, mely tekintetben fontos az értelmezési bizonytalanságok megszüntetése.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

- a.1) az Alaptörvény 28. cikke
- a.2) az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése
- a.3) az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdése
- a.4) az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdései, E) cikk (2) és (3) bekezdései

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

- b.1) Indokolás az Alaptörvény 28. cikke tekintetében

Indítványozó álláspontja szerint a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítéletét érdemben befolyásoló jogértelmezés nem felel meg az Alaptörvény 28. cikkének. E rendelkezés szerint „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuluma, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.” Az Alaptörvény ezen rendelkezését az alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntés több tekintetben is sérti.

Egyfelől azért sérti az Alaptörvény hivatkozott rendelkezését a támadott bírói döntés, mert a bíróságok a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezzék. Konkrét esetben a jogszabályok céljával összhangban történő értelmezés követelménye során a felülvizsgálati bíróságként eljáró Kúriának úgy kellett volna eljárnia, hogy az Mth. 11. §-át az Mth.-hoz fűzött miniszteri javaslat mentén értelmezi, az Alaptörvény 28. cikke szerint. Az Mth.-hoz fűzött miniszteri javaslat indokolása pedig egyértelműen akként fogalmaz, hogy „Az Mt. hatálybalépését megelőzően megkötött megállapodások érvényességét azonban a korlátozó szabály nem érinti, a jogszabályba ütköző megállapodások semmissége csak az Mt. hatálybalépését követően megkötött megállapodások tekintetében érvényesül az Mt. rendelkezései alapján.” – a törvényjavaslat megfogalmazásából világosan kitűnik, hogy az Mt. hatálybalépését megelőzően megkötött kollektív megállapodások érvényességét a korlátozó szabály, azaz az Mt. 205. §-a egyáltalán nem érinti. Ehhez képest alaptörvény-ellenesség áll fenn a bírói döntést érdemben befolyásoló jogértelmezés tekintetében, mert bár az Mth. 11. §-ához fűzött indokolás szerint az Mt. 205. §-a, mint korlátozó szabály egyáltalán nem érinti az Mt. hatálybalépését megelőzően megkötött kollektív megállapodások érvényességét, de a perbeli esetben a Kúria mégis alkalmazta az Mt. 205. §-át az Mt. hatálybalépését megelőzően megkötött perbeli kollektív megállapodásokra (VKSZ, EKSZ).

E tekintetben rámutatok, hogy a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítélete önmagának is ellentmond. Rögzíti ugyanis (lásd [53] bekezdés), hogy „az Mth. 11. § (1) bekezdése kivételes és átmeneti szabálya megalkotásának az volt a célja, hogy megakadályozza a 2012. július 1-én hatályba lépett Mt. 205. § (1)

Ez a beadvány a villamosenergia-iparban működő,
köztulajdonnal érintett szakszervezeti szövetségek
„**Villamosenergia-ipar a törvényes és alkotmányos
igazságszolgáltatásért**”
nevű együttműködése keretében készült

felmondási időre vonatkozó szabályaira, vagyis azok érvénytelensége ne következzen be”. (Megjegyezzük: Ez a következtetés teljes egészében megfelel az Mth. hivatkozott rendelkezésének és a miniszteri indokolásnak.) Néhány sorral lejjebb azonban (lásd [55] bekezdés) azonban a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítélete azt rögzíti és ezt teszi az ítéleti döntés talajává, hogy „A jogszabály a köztulajdonban lévő munkáltatónál az Mt. hatályba lépésekor fennálló munkaviszony különös szabályait rendezi, és ezért személyi hatálya kifejezetten erre a munkáltatói körre terjed ki” – Látható, hogy az eredeti jogi kiindulópont és felismerés, miszerint a törvényalkotó céljai között szerepelt, hogy a kollektív szerződések Mt.-nél kedvezőbb végkielégítésre és a felmondási időre vonatkozó szabályainak érvénytelensége ne következzen be, az értelmezés során „elveszett”, az eljáró bíróság ugyanis a jogszabály értelmezése során az értelmezést (önmagával is ellentétesen) leszűkítette a munkaviszonyokra, azon belül is az Mt. hatályba lépésekor fennálló munkaviszonyokra és annak ellenére zárta ki a kollektív szerződéseket a jogszabály szövegének értelmezéséből, hogy eredetileg maga is felismerte, miszerint a törvényi szabályozás nemcsak a korábban kötött munkaszerződések, de a korábban megkötött kollektív szerződések kedvezőbb szabályainak érintetlenül hagyását is célozza.

Másfelől azért sérti az Alaptörvény hivatkozott rendelkezését a támadott bírói döntés, mert a bíróságok a jogszabályok értelmezése során az Alaptörvénnyel összhangban kötelesek azt értelmezni (alkotmánykonform értelmezés elve), márpedig az alkotmányjogi panasz tárgyát képező bírói döntés ellentétben áll az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésével, XVII. cikk (2) bekezdésével és az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdéseivel valamint E) cikk (2) és (3) bekezdéseivel (részletesen kifejtve alább, az egyes alaptörvényi rendelkezések tekintetében). A támadott bírói döntés tehát ellentétes az Alaptörvény 28. cikkével azáltal is, hogy a döntést érdemben befolyásoló jogértelmezés ellentétes az Alaptörvény által biztosított alapjogokkal, az Alaptörvény vonatkozó rendelkezéseivel.

Harmadrészt pedig azért sérti az Alaptörvény hivatkozott rendelkezését a támadott bírói döntés, mert a bíróságoknak a jogszabályok értelmezése során azt kell feltételezni, hogy a jogszabály a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgál. Az alkotmányjogi panasz tárgyát képező bírói döntés ellentétben áll ezzel a bíróságokra nézve kötelező, az Alaptörvény 28. cikkében előírt értelmezési szemponttal is. A döntést érdemben befolyásoló jogértelmezés szerint ugyanis az Mth. a köztulajdonban lévő munkáltatónál az Mt. hatályba lépésekor fennálló munkaviszony különös szabályait rendezi (ez már önmagában téves) és az álláspont szerint az Mt. hatályba lépésekor (tehát 2012.07.01. napján) köztulajdonban nem álló munkáltatókra az Mth. 11. § (1) bek. rendelkezése nem is terjed ki, illetve az Mth. nem tartalmaz olyan átmeneti szabályt, amely az Mt. hatályba lépését követően köztulajdonba kerülő munkáltatókra alkalmazni lehetne, mert a jogalkotó nem kívánta volna – az Mth. 11. § (1) bekezdésével azonos módon – érintetlenül hagyni, vagyis fenntartani ebben a tényállásban az Mt. hatályba lépését megelőzően létrejött, és az Mt. 205. §-ban meghatározott tilalomba ütköző megállapodásokat. Az ítéletből tükröződő jogértelmezés központi gondolata szerint a törvényalkotó egyetlen (!) napra, azaz az Mt. hatályba lépésének napjára, tehát 2012.07.01. napjára szándékozott volna csak átmeneti szabályozást alkotni, ezt a törvényalkotói szándékot azonban az értelmezés központjába állítani nyilvánvalóan ésszerűtlen és a közjónak sem megfelelő. Az Mth. ezen ítéleti értelmezése nem felel meg annak a jogszabályértelmezési követelménynek, mely szerint a jogszabály értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy az a józan észnek és a közjónak megfelelő célt szolgál és ennek megfelelően nem csupán egyetlen napra kívánja az életviszonyokat rendezni.

Negyedrész pedig azért sérti az Alaptörvény hivatkozott rendelkezését a támadott bírói döntés, a döntés kiindulópontjává tett értelmezés („A jogszabály a köztulajdonban lévő munkáltatónál az Mt. hatályba lépésekor fennálló munkaviszony különös szabályait rendezi...”), mert az a feltételezés, hogy egy továbbra is érvényben lévő kollektív szerződés kizárólag az Mt. hatályba lépésekor fennálló munkaviszonyokat szabályozná, nemcsak alapjaiban téves (ti. a kollektív szerződés továbbra is érvényes szabálya minden munkavállalóra egyenlően, így az „új belépőkre”, tehát az Mt. hatályba lépését követően létesített munkaviszony alapján foglalkoztatott munkavállalókra is alkalmazandó), de a közjónak és a közkerölcsöknek sem megfelelő. Ezen esetben ugyanis a kollektív szerződést alkalmazó munkáltató mintegy kettős mércével mérné régi és új munkatársait, ám egy ilyen értelmezés lehetőségét az Alaptörvény elutasítja, hiszen a jogszabály helyes értelmének feltárása során azt az értelmezést kell választania a bíróságnak, amely a közjó kívánalmának és a közkerölcsöknek megfelel, ezekkel az alkotmányos elvárásokkal pedig nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen lenne az azonos élet- és jogi helyzetben lévő munkavállalóknak a végzett munkától és kifejtett teljesítményüktől teljesen független, kizárólag a munkáltatóhoz történő belépésük időpontja szerinti megkülönböztetése.

Ez a beadvány a villamosenergia-iparban működő, köztulajdonnal érintett szakszervezeti szövetségek „Villamosenergia-ipar a törvényes és alkotmányos igazságszolgáltatásért” nevű együttműködése keretében készült

Indítványozó álláspontja szerint a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítéletét érdemben befolyásoló jogértelmezés nem felel meg az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésének, mely szerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint valamely megkülönböztetés alkotmányellenessége (alaptörvény-ellensége) akkor állapítható meg, ha a jogszabály a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne. Ugyanezt a gyakorlatot a jogszabályok értelmezésére alkalmazva, amennyiben egy jogszabály értelmezésre szorul, úgy a jogértelmezési helyzetben az Alaptörvény 28. cikke szerinti, a jogszabálynak az Alaptörvénnyel összhangban történő értelmezésére szóló követelmény azt diktálja, hogy a jogszabály értelmezése ne vezessen olyan helyzetre, melynek eredményeként a jogszabályi rendelkezés a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne. Az indítvánnyal érintett bírói döntésben tükröződő, és a bírói döntés alapját képező jogszabály-értelmezés azonban pontosan erre a helyzetre vezet. A szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható jogalanyok (az Mt. hatályba lépése előtt kötött kollektív szerződések hatálya alá tartozó munkáltatók és munkavállalók) között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne. Az ugyanis a különbségtételnek alkotmányosan nem elfogadható indoka, hogy egy munkavállalóra ill. munkáltatóra csak azért nem kellene alkalmazni egy a jogalkotó szándéka szerint továbbra is érvényesként fenntartani kívánt kollektív szerződést (rendelkezését), mert a munkáltató egyik napról a másik napra köztulajdonúvá válna. Hovatovább, ebben az esetben kifejezetten az Alaptörvénnyel ellentétes helyzet állna elő, hiszen ha egy munkáltató 2012.07.01. napját követően bármikor köztulajdonúvá válik, úgy az alkotmányjogi panasz tárgyát képező bírói döntés jogértelmezése szerint a munkáltatót érintő kollektív szerződések hatálya alá tartozó munkavállalók egyik napról a másik napra veszítik el jogaikat, a helyzetre való felkészülési idő biztosítása nélkül, mely szintén az Alaptörvénnyel ellentétes lenne.

Mivel hátrányos megkülönböztetés jellemzően akkor állhat fenn, ha a szabályozás lényeges eleme tekintetében nem azonos az alanyok elbírálása, jogaik és kötelezettségeik meghatározása, ezért rámutatok arra, hogy a szabályozás lényeges elemét tekintve tér el a Kúria által alkalmazott, az indítványozó által alaptörvény-ellenesnek tartott bírói jogértelmezés alapján a kollektív szerződés hatálya alatt álló munkavállalók jogainak és kötelezettségeinek meghatározása tekintetében. Ugyanis, míg a törvényalkotó szándéka szerint érvényesnek fenntartott valamely kollektív szerződés illetve annak rendelkezése a Kúria jogértelmezése szerint kikényszeríthető lenne a nem köztulajdonú munkáltatók valamint a 2012. július 1. napján is és azóta is köztulajdonú munkáltatók tekintetében, addig a 2012. július 1. napját követően köztulajdonúvá váló munkáltatók tekintetében már nem. E tekintetben még szembeötlőbb az alkotmányos indok nélküli összehasonlíthatóság: míg ugyanis a támadott ítélet jogértelmezése szerint a 2012.07.01. napján és azt követően megszakítás nélkül köztulajdonú munkáltatónak alkalmaznia kell egy érvényes kollektív szerződést (előírását), addig ugyanazt az érvényes kollektív szerződést (előírását) egy másik köztulajdonú munkáltatónak nem kellene alkalmaznia, egyszerűen azért, mert a munkáltató utóbb vált köztulajdonúvá. Ez a megkülönböztetés tehát nemcsak a magántulajdonú és a köztulajdonú, de még a köztulajdonú munkáltatók között is különbséget tesz, nemcsak elfogadható alkotmányos indok nélkül, de valójában valós indok nélkül. E tekintetben indítványozó rámutat, hogy maga a Kúria sem tudta elfogadható magyarázatát adni, indokát kidolgozni a jogértelmezésének, egyszerűen csak rögzítette azon véleményét, hogy szerinte miképp is kell értelmezni az Mth. 11. § (1) bekezdését illetve hogy szerinte az Mth. nem tartalmazna olyan átmeneti szabályt, amely az Mt. hatályba lépését követően köztulajdonba kerülő munkáltatókra alkalmazandó lenne.

Az alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntés talaját képező jogszabályértelmezésből tükröződő, az azonos és érvényes – illetve érvényesként fenntartott – kollektív szerződések (rendelkezések) hatálya alatt álló munkavállalók tekintetében fennálló, fent leírt alaptörvény-ellenes megkülönböztetés tekintetében hivatkozok végül arra, hogy a megkülönböztetés ráadásul az Alaptörvényben biztosított jog, a kollektív tárgyalások és kollektív szerződés kötéséhez való jog [Alaptörvény XVII. cikk (2) bek.] tekintetében áll fenn.

b.3) Indokolás az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdése tekintetében

Indítványozó álláspontja szerint a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítéletét érdemben befolyásoló jogértelmezés nem felel meg az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdésének sem, mely alaptörvényi rendelkezés első fordulata szerint törvényben meghatározottak szerint a munkavállalóknak, a munkaadóknak, valamint szervezeteknek ioquk van ahhoz, hoqv eqvmással tárvaválást folvtassanak.

Ez a beadvány a villamosenergia-iparban működő,
köztulajdonnal érintett szakszervezeti szövetségek
„**Villamosenergia-ipar a törvényes és alkotmányos
igazságszolgáltatásért**”
nevű együttműködése keretében készült

megkötésénél, kinyilvánításánál, magában foglalja a kollektív szerződés rendelkezéseinek betartásához, betartatásához ill. jogi úton történő kikényszerítéséhez való jogot is. A kollektív szerződés bírói úton történő kikényszeríthetősége ugyanis a kollektív tárgyalásokhoz és a kollektív szerződéskötéshez való jog inherens eleme, olyannyira, hogy a modern jogokban a sztrájkhoz való jog ellenpontját nem maga a kollektív alku, hanem a kollektív alku kikényszeríthetősége képezi – s ilyen értelemben rendelkezik a magyar jog is akképp, hogy a bírói hatáskörbe tartozó munkáltatói intézkedéssel illetve mulasztással (beleértve a kollektív szerződés betartásának elmulasztását is) szemben nincs helye munkabeszüntetésnek, helyette a jogi norma, adott esetben a kollektív szerződéses rendelkezés jogi úton való kikényszerítésének van helye. Ezt a jogot azonban a konkrét esetben a Kúria jogértelmezése megvonja, hivatkozása szerint az Mth. 11. § (1) bek. rendelkezése ne vonatkozna indítványozó esetére, esetére az átmeneti szabályozás, konkrétan az Mth. fent hivatkozott rendelkezése ne vonatkozna illetve átmeneti szabályozás nem létezne.

A kollektív tárgyalások folytatásához és kollektív szerződés kötéséhez való jog tehát tágan értelmezendő, magában foglalja a kollektív szerződés rendelkezésének bírói úton történő kikényszeríthetőségét, illetve az ehhez való alkotmányos jogot. Az alkotmányjogi panasz tárgyát képező bírói döntés ellentétben áll ezzel az Alaptörvényből fakadó joggal, hiszen bár az Mt. hatályba lépését megelőzően kötött kollektív szerződések rendelkezéseinek érvényben tartásához fűződő jogalkotói szándékot felismerte és rögzítette, de végülis az Mth. 11. § (1) bek. rendelkezésének alkalmazását alaptörvény-ellenesen úgy szűkítette le, hogy az alapjog, azaz a kollektív szerződés kötésére való jog egyik lényegi elemét, tehát a kollektív norma kikényszeríthetőségéhez fűződő jogot a kollektív szerződés alanyi körének egy részétől megvonta.

b.4.) Indokolás az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdései, E) cikk (2) és (3) bekezdései tekintetében

Indítványozó álláspontja szerint a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. Ítéletét érdemben befolyásoló bírói jogértelmezés nem felel meg az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdéseiből valamint az E) cikk (2) és (3) bekezdéseiből együttesen fakadó nemzetközi kötelezettségvállalásoknak sem. Ezen alaptörvényi rendelkezések szerint Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját illetve Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé. Továbbá, Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján – az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig – az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja, mely hatáskörgyakorlásnak összhangban kell állnia az Alaptörvényben foglalt alapvető jogokkal és szabadságokkal, illetve e jogi keretek között az Európai Unió joga megállapíthat általánosan kötelező magatartási szabályt is.

Az Emberi Jogok Európai Egyezményét Magyarország vonatkozásában 1992. november 5-étől kell alkalmazni. Az egyezményt – és több kiegészítő jegyzőkönyvét – az 1993. évi XXXI. törvény hirdette ki. Az egyezményhez jelenleg 14 kiegészítő jegyzőkönyv kapcsolódik, amelyek egy kivételével (tizenkettedik kiegészítő jegyzőkönyv) formálisan is a magyar jogrendszer részét képezik és törvényekkel kerültek kihirdetésre. E tekintetben indokolt a szóhasználat („formális”), mert bár az egyezmény tizenkettedik kiegészítő jegyzőkönyvét Magyarország ugyan aláírta (de nem ratifikálta és nem léptette hatályba), ugyanakkor az Alaptörvény Q) cikkének (3) bekezdése szerint Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait illetve az Alaptörvény E) cikk (2) és (3) bekezdései szerint a tizenkettedik kiegészítő jegyzőkönyv, illetve annak jelen alkotmányjogi panasz szempontjából jelentős 1. cikke érvényesül az Európai Unió Alapjogi Chartájának (Alapjogi Charta) 21. cikke és 53. cikkének rendelkezésein keresztül.

Az Emberi Jogok Európai Egyezményének Tizenkettedik Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikke előírja, hogy a törvényben meghatározott jogok élvezetét minden megkülönböztetés, például nem, faj, szín, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, nemzeti kisebbséghez való tartozás, vagyoni helyzet, születés szerinti vagy egyéb helyzet alapján történő megkülönböztetés nélkül kell biztosítani, illetve hogy hatóság senki ellen nem alkalmazhat megkülönböztetést semmilyen, például az 1. bekezdésben említett alapon.

Az Alapjogi Charta 21. cikk (1) bekezdése előírja, hogy tilos minden megkülönböztetés, így különösen a nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, kor, vagy szexuális irányultsága alapján történő megkülönböztetés. Az Alapjogi Charta 53. cikk (3)

Ez a beadvány a villamosenergia-iparban működő, köztulajdonnal érintett szakszervezeti szövetségek „Villamosenergia-ipar a törvényes és alkotmányos igazságszolgáltatásért”

nevű együttműködése keretében készült

jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek. Emellett rögzíti végül azt is, hogy az Alapjogi Chartában elismert jogok és szabadságok gyakorlása csak törvény által, és e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az arányosság elvére figyelemmel, korlátozásukra csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja [53. cikk (1) bek.].

Továbbá, az Alapjogi Charta ugyancsak rögzíti, hogy a munkavállalóknak és a munkaadóknak, illetőleg a szervezeteiknek, az uniós joggal valamint nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban joguk van arra, hogy kollektív tárgyalásokat folytassanak és kollektív szerződéseket kössenek [28. cikk.], emellett pedig azt is, hogy mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz [47. cikk].

Az Emberi Jogok Európai Egyezményének Tizenkettedik Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikkének illetve az Alapjogi Charta 21. cikk (1) bekezdésének tartalma lényegében azonos, mindkettő előírja a törvényben meghatározott jogok élvezetét minden megkülönböztetés nélkül. Az Alapjogi Charta emellett az Unió joga által biztosított követelményként rögzíti a kollektív szerződéskötési jogosultságot és a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz fűződő jogot is.

E nemzetközi kötelezettségek együttes értelmezéséből Magyarországra nézve az a nemzetközi kötelezettség hárul, hogy a törvényben meghatározott jogok élvezetét minden megkülönböztetés nélkül köteles állampolgárainak biztosítani. Törvényben meghatározott jogok élvezetének minősül a kollektív szerződéskötéshez való jog, ennek részeként pedig a kollektív szerződésből eredő jogosultság bírói úton való kikényszerítéséhez fűződő alkotmányos alapjog és egyben alkotmányos érdek is, melyet nemcsak a vonatkozó magyar törvényi rendelkezések (például a Munka Törvénykönyve idevágó rendelkezései), de az Alaptörvény előbbiekben már hivatkozott XVII. cikk (2) bekezdése is biztosít. A kollektív szerződéskötéshez való jog, ennek részeként pedig a kollektív szerződésből eredő jogosultság bírói úton való kikényszerítéséhez fűződő alkotmányos alapjog és egyben az Európai Unió joga által biztosított jog csak lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható, erre csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen és ténylegesen az Európai Unió joga által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja.

Indítványozó álláspontja szerint a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítéletéből tükröződő bírói jogértelmezés, mely szerint az Mth. nem tartalmazna olyan átmeneti szabályt, amely az Mt. hatályba lépését követően köztulajdonba kerülő munkáltatókra alkalmazandó lenne, az Alaptörvénnyel ellentétesen szűkíti le a kollektív szerződéskötéshez való jog, mint alkotmányos alapjog tartalmát, vonja el abból az annak inherens részét képező, a kollektív szerződésből fakadó jogosultság bírói úton való kikényszerítéséhez való alkotmányos jogot az Mt. hatályba lépését megelőzően megkötött kollektív szerződések végkielégítésre és felmondásra vonatkozó rendelkezései tekintetében. Ez a hivatkozott nemzetközi jogi szabályokba és Magyarország ennek megfelelő kötelezettségvállalásaiba, végső sorban az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseibe ütközik, figyelemmel arra is, hogy az Alaptörvény már hivatkozott 28. cikke szerint a jogszabályok rendelkezéseit nemcsak azok céljával, de az Alaptörvénnyel összhangban is kell értelmeznie, ebbe beleértve Magyarország hivatkozott nemzetközi kötelezettségeit, kötelezettségvállalásait, az Európai Unió jogát is. Az Unió joga tekintetében pedig utalni szükséges arra is, hogy nemcsak az Mth. 11. § (1) bekezdéséhez fűzött miniszteri indokolásból, de a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítéletének indokolásában tükröződő jogértelmezésből sem tűnik ki bármely olyan indok, melyből következne, hogy az Európai Unió joga által biztosított fenti jogok (törvényben meghatározott jogok élvezetének minden megkülönböztetés nélküli biztosításához fűződő jog, kollektív szerződés kötéséhez való jog, továbbá a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz fűződő jog) lényeges tartalmuk tiszteletben tartásával kerültek volna korlátozásra illetve ez elengedhetetlen lett volna, valamint hogy ezen jogok korlátozása ténylegesen az Európai Unió joga által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja.

c) Az alkotmányjogi panasz indokolása körében jelentősnek tartott egyéb körülmények

Indítványozó felhívja a figyelmet arra, hogy noha a t. Alkotmánybíróság a gyakorlatában precízen kidolgozta a szerzett jogok védelmét, a véglegesen teljesezésbe ment jogviszonyok érintetlenül hagyását, továbbá múltban keletkezett tartós jogviszonyok megváltoztathatóságának alkotmányos szabályokkal való korlátozhatóságát, illetve ezekkel szemben azt is, hogy a jogbiztonság és a szerzett jog alkotmányos védelme nem értelmezhető akként, ha a múltban keletkezett jogviszonyokat soha nem lehet

Ez a beadvány a villamosenergia-iparban működő, köztulajdonnal érintett szakszervezeti szövetségek „Villamosenergia-ipar a törvényes és alkotmányos igazságszolgáltatásért” nevű együttműködése keretében készült

pontatlanabban, a kidolgozottság igénye nélkül – a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítélete is érinti (lásd az [58] bekezdést), e kérdés az Alaptörvényből fakadó, fent felhívott és részletesen indokolt alkotmányossági követelményeket illetve azok nem-teljesülését nem érinti.

Ugyanis bár a jogbiztonság és a szerzett jog alkotmányos védelme valóban nem értelmezhető akként, hogy a múltban keletkezett jogviszonyokat soha nem lehet alkotmányos szabályozásokkal megváltoztatni, de ez nem jelenti azt, hogy ha a törvényalkotó amellet dönt, hogy a múltban keletkezett jogviszonyokat nem változtatja meg, úgy ezt ne lenne köteles minden ember, minden jogalany számára azonos feltételekkel és tartalommal biztosítani. Ez a megállapítás egyaránt igaz, mind arra az esetre, ha a jelen alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntésben kifejtett jogi álláspont téves lenne és arra az esetre is, ha azt a t. Alkotmánybíróság nem tartaná tévesnek. Ugyanis az alkotmányjogi panasz tárgyát nem szerzett jogok alkotmányos védelme vagy ennek korlátozhatósága képezi, hanem az, hogy amennyiben a szerzett jogokat a törvényalkotó alkotmányos védelemben részesítette, úgy ezt a védelmet miért nem biztosította (volna) mindenki számára egyenlő feltételek mellett, ennek során (eredményeként) megsértve azon alanyi kör fontos alkotmányos alapjogait, akik számára azonos élethelyzetben a szerzett jogok ezen fenntartása, ha úgy tetszik alkotmányos védelem nem elérhető. Ilyen értelemben a Kúria ítéletében tett hivatkozás pusztán önmagában igen, de a jogi helyzet egészét tekintve alkotmányos szempontból viszont nem helytálló.

Indítványozó rámutat továbbá az élethelyzetet érintő jogi szabályozás, tehát az Mt. hatályba lépését megelőzően kötött kollektív szerződések rendelkezéseinek érvényben tartására irányuló törvényi szabályozás és a mögötte álló megfontolások körében bár jelentős, de viszonylag egyszerű, különösebb szakértelem nélkül is nyilvánvaló, egyszerűen megérthető körülményre, mely a Kúria figyelmét láthatólag elkerülte. A törvényalkotó jó okkal nem szabott határidőt az Mt. hatályba lépését megelőzően kötött kollektív szerződések rendelkezéseinek érvényben maradására, jó okkal nem látta ezt szükségesnek. A kollektív jogviszonyok sajátossága ugyanis, hogy a kollektív szerződések bármikor felmondhatók, akkor is, ha azokat a múltban kötötték és akkor is, ha megkötésük az Mt. hatályba lépését követően történt. Az Mt. hatályba lépését megelőzően kötött kollektív szerződés felmondásának joga az Mt. hatályba lépését követően is folyamatosan biztosított, a kollektív szerződés alanya e joggal bármikor élhet, melyet felismerve a törvényalkotó helyesen döntött úgy, hogy nem indokolt a múltban keletkezett ezen jogviszonyokba való jogalkotói beavatkozás, hiszen amennyiben a jogviszonyba való jövőre szóló beavatkozást a kollektív szerződés alanya szükségesnek látja, úgy ezt maga is megteheti, az erre vonatkozó joga biztosított. A jogi szabályozás egészét és a jogi helyzet értékelését, értelmezését tekintve e körülmény jelentős, ám e szempont a Kúria látókörén kívül maradt.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, hogy az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal érintett bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Indítványozó az illetékes bíróságon az alkotmányjogi panasszal érintett bírósági ítélet (Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítélete) végrehajtásának felfüggesztését nem kérte.

b) Ügyvédi vagy kamarai jogtanácsosi meghatalmazás eredeti példánya, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

Ügyvédi meghatalmazás eredeti példányát – az elektronikus eljárás szabályai szerint – csatolom. Az ügyvédi meghatalmazás kifejezetten a t. Alkotmánybíróság eljárására, az alkotmányjogi panasz előterjesztésére szól.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Indítványozó személyes adatai nyilvánosságra hozhatók.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Melléletek)

Érintettségének igazolására indítványozó csatolja az alkotmányjogi panaszban hivatkozott ítéleteket, azaz a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét (22.M.70.247/2020/13), a Fővárosi Ítéltábla ítéletét (1.Mf.31.314/2020/7) és a Kúria jelen alkotmányjogi panasszal támadott ítéletét (Mfv.II.10.065/2021/7).

INDÍTVÁNYOZÓ MÁSODLAGOS KÉRELMERE VONATKOZÓAN

Ez a beadvány a villamosenergia-iparban működő, köztulajdonnal érintett szakszervezeti szövetségek „Villamosenergia-ipar a törvényes és alkotmányos igazságszolgáltatásért” nevű együttműködése keretében készült

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Indítványozó 2001.06.01. napján létesített munkaviszonyt az [REDACTED] (alperes) jogelődjével. Az alperesre, illetőleg annak jogelődjére, valamint a velük munkaviszonyban álló munkavállalókra kiterjedt az eredetileg 1995. november 7-én megkötött, majd többször módosított Villamosenergia-ipari Ágazati Kollektív Szerződés (VKSZ) és a 2004. március 25-én létrejött, majd többször módosított Egységes Kollektív Szerződés (EKSZ) hatálya. A VKSZ hatálya valamennyi villamosenergia-ipari munkavállalóra kiterjed, Magyarország legfontosabb kollektív szerződése.

A VKSZ és az EKSZ továbbra is hatályban vannak. A VKSZ-ben foglalt, a felmondási időre és a fizetendő végkielégítés mértékére vonatkozó (kedvezőbb) rendelkezésekről a kollektív tárgyaló felek az Mt. hatályba lépése előtt állapodtak meg, e szabályok változás nélkül továbbra is hatályban vannak. Ugyanígy, az EKSZ-ben foglalt, a végkielégítés mértékére vonatkozó (kedvezőbb) rendelkezésekről a kollektív tárgyaló felek szintén az Mt. hatályba lépése előtt állapodtak meg, e szabályok változás nélkül ugyancsak továbbra is hatályban vannak.

Az alperes 2017. január 31-től köztulajdonban álló munkáltatóvá vált. Az alperes 2018.12.05. napján kelt felmondásával megszüntette a munkaviszonyomat. Kizárólag az Mt. rendelkezéseit alkalmazta a nekem járó felmondási idő ill. fizetendő végkielégítés mértékének megállapítása és az elszámolás során, a VKSZ és az EKSZ rendelkezéseit nem alkalmazta az elszámolás során. Így a hosszabb felmondási időhöz és a magasabb végkielégítéshez való jogom sérült.

Keresetem ennek megfelelően végkielégítés-különbözet és felmondási időre járó távolléti díj különbözet megfizetésére irányult.

Az elsőfokú bíróságként eljáró Budapest Környéki Törvényszék ítéletében (22.M.70.247/2020/13.) kötelezte az alperest a VKSZ és az EKSZ szerint fizetendő végkielégítés és felmondási időre járó valamint a kifizetett végkielégítés és felmondási időre járó távolléti díj különbözetének, kamatainak és perköltség megfizetésére. Érvelése szerint sem az Mt., sem az Mth. rendelkezéseiből, illetve az azokhoz fűzött indokolásból nem állapítható meg, miszerint a jogalkotó eltérő szabályokat kívánt volna alkalmazni azon munkavállalók esetében, akiknél a munkáltató az Mt. hatályba lépését követően került az Mt. 204. § hatálya alá.

Az alperes fellebbezése folytán másodfokú bíróságként eljáró Fővárosi Ítéltábla az 1.Mf.31.314/2020/7. sz. ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, a marasztalás összegét és ennek megfelelő mértékben a perköltséget és az illetéket leszállította (ugyanis a felmondási időre járó távolléti díj- különbözet iránti kereseti kérelmemet elutasította, mert a tényállást tévesen ugyan, de másképp állapította meg). Jelen alkotmányjogi panasz szempontjából annak van jelentősége, hogy a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával, mert a jogvita elbírálása szempontjából maga sem látta jelentőségét annak, hogy az alperes mikor vált köztulajdonban álló munkáltatóvá, hanem helyette annak tulajdonított jelentőséget, hogy a munkavállalókra kedvezőbb szabályokat tartalmazó kollektív szerződés megkötése mikor történt.

Az első- ill. másodfokú bíróságok döntése tehát nem sértette meg az Alaptörvényben biztosított jogaimat (lásd alább), olyan döntést, mely szerint jelentősége lenne annak, hogy az alperes munkáltató mikor vált köztulajdonban álló munkáltatóvá, az eljárás során először a Kúria hozott (ez ti. jelentős abból a szempontból, hogy alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazás mikor következett be az eljárás folyamán).

A felülvizsgálati bíróságként eljáró Kúria jelen alkotmányjogi panasszal támadott Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítélete szerint az Mth. 11. § (1) bekezdésének átmeneti szabálya kifejezetten az Mt. 205. § egyes rendelkezéseinek alkalmazására ad eligazítást. Álláspontja szerint a jogszabály a köztulajdonban lévő munkáltatónál az Mt. hatályba lépésekor fennálló munkaviszony különös szabályait rendezi és álláspontja szerint az Mt. hatályba lépésekor (tehát 2012.07.01. napján) köztulajdonban nem álló munkáltatókra az Mth. 11. § (1) bek. rendelkezése nem is terjed ki. A Kúria álláspontja szerint az Mth. nem tartalmaz olyan átmeneti szabályt, amely az ügyemre irányadó lehetne, mert a jogalkotó nem kívánta volna – az Mth. 11. § (1) bekezdésével azonos módon – érintetlenül hagyni, vagyis fenntartani ebben a tényállásban az Mt. hatályba lépését megelőzően létrejött, és az Mt. 205. §-ban meghatározott tilalomba ütköző megállapodásokat.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Ez a beadvány a villamosenergia-iparban működő, köztulajdonnal érintett szakszervezeti szövetségek „Villamosenergia-ipar a törvényes és alkotmányos igazságszolgáltatásért” nevű együttműködése keretében készült

rendkívüli jogorvoslati lehetőségeket (a Kúria előtt az Mfv.II.10.065/2021 ügyszám alatt folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásban) kimerítette. Az ügyben felülvizsgálati eljárás nincs folyamatban és perújítás (ill. értelemszerűen jogorvoslat a törvényesség érdekében) sincs folyamatban.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírói döntés (Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítélete) kézbesítése 2021. szeptember 29. napján történt, mégpedig az indítványozót a peres eljárásban képviselő Dr. Krizsán Szilárd ügyvéd útján, az ítéletnek a perben képviselőt kifejtő ügyvéd hivatali kapujára történő elektronikus megküldés ill. átvétele útján. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közlésétől számított 60 nap) megtartásra került.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Indítványozó jogait és érdekeit a jelen alkotmányjogi panaszban (elsődlegesen) támadott bírói döntés illetve a (másodlagosan) támadott jogszabály (ill. mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség) érinti, hiszen indítványozó a nevezett bíróságok eljárásában félként (felperes) vett részt, érintettsége nem kíván külön bizonyítást az Abtv. 27. § (2) bek. a) pontja szerint.

e) Annak bemutatása, hogy a bíróság a döntésében vagy az eljárásában a támadott jogszabályi rendelkezéseket alkalmazta, és hogy ez a bírói döntést érdemben befolyásolta, vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Indítványozó mindenekelőtt rámutat, hogy a Kúria az Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítéletében az Mth. 11. § (1) bekezdését NEM alkalmazta (annak alkalmazását mellőzte), az Mt. 205. §-át pedig alkalmazta. Ezt különösen a hivatkozott ítéletből vett következő idézetekkel támasztja alá, de az ítélet a Mt. 205. § rendelkezéseire számos más helyen is hivatkozik:

„Az Mth. 11. § (1) bekezdése kivételes és átmeneti szabálya megalkotásának az volt a célja, hogy megakadályozza a 2012. július 1-jén hatályba lépett Mt. 205. § (1) bekezdés a) - b) pontjában foglalt kógens szabályok kihatását a hatálybalépést megelőzően kötött kollektív szerződéseknek és munkaszerződéseknek a munkavállalókra az Mt.-nél kedvezőbb végkielégítésre és a felmondási időre vonatkozó szabályaira, vagyis azok érvénytelensége ne következzen be....

Az Mth. 11. § (1) bekezdésének átmeneti szabálya kifejezetten az Mt. 205. § egyes rendelkezéseinek alkalmazására ad eligazítást. A jogszabály a köztulajdonban lévő munkáltatónál az Mt. hatályba lépésekor fennálló munkaviszony különös szabályait rendezi, és ezért személyi hatálya kifejezetten erre a munkáltatói körre terjed ki. Az Mth. átmeneti rendelkezéseit így nyilvánvalóan nem lehet és nem kell olyan munkáltatók esetében alkalmazni, amelyek az Mt. hatályba lépésekor nem minősültek köztulajdonban álló munkáltatónak, így az Mt. 205. § alkalmazása akkor szóba sem jöhetett... Ebből következően jelen ügyben az Mth. 11. § (1) bekezdését nem kellett alkalmazni, a munkáltató nem tartozott annak hatálya alá.”

Indítványozó álláspontja e körben az, hogy a Kúria által a döntésében alkalmazott és jelen alkotmányjogi panasszal (másodlagosan) támadott jogszabály, azaz az Mt. 205. § (1) bek. rendelkezésének alkalmazása a bírói döntést érdemben befolyásolta, hiszen az az ítélet indokolásának lényegét képezi, az ítélet érvelése arra irányul, hogy miért kell alkalmazni az Mt. 205. § (1) bekezdés rendelkezését és miért kell mellőzni az ügyben az Mth. 11. § (1) bekezdésének alkalmazását. Ez a rendelkezés, azaz az Mt. 205. §-a azonban ellentétben áll az Alaptörvény konkrét rendelkezéseivel, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség áll fenn az Abtv. 29. § első fordulata szerint. A bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség röviden összefoglalva abban áll, hogy az Mt. 205. §-ának rendelkezése ellentétben áll az alapvető jogok bármely helyzet szerinti különbségtétel nélküli biztosítására vonatkozó alapjoggal, a kollektív tárgyalások folytatásához és kollektív szerződések kötéséhez való alapjoggal és nemzetközi kötelezettségvállalásokba is ütközik. Az állított alapjogsérelem, azaz az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésének, az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdésének és az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdései, E) cikk (2) és (3) bekezdéseinek sérelme a bírói döntést érdemben befolyásolták, hiszen

(i) az Alaptörvény XV. cikk (2) bek. szerint az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés nélkül biztosítani kell, a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható jogalanyok között nem tehető különbség anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne (lásd részletesen alább az indokolást)

(ii) az Alaptörvény XVII. cikk (2) bek. szerint törvényben meghatározottak szerint a munkavállalóknak, a

Ez a beadvány a villamosenergia-iparban működő, köztulajdonnal érintett szakszervezeti szövetségek „Villamosenergia-ipar a törvényes és alkotmányos igazságszolgáltatásért” nevű együttműködése keretében készült

annak alapján kollektív szerződést kössenek és ennek, azaz a kollektív szerződéskötési jognak inherens eleme, hogy a kollektív szerződés bírói úton kikényszeríthető legyen (lásd részletesen alább az indokolást),

(iii) az az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdései, E) cikk (2) és (3) bekezdései értelmében a nemzetközi jogi kötelezettségekből eredő és ekképp alkotmányos követelményeket, a törvényben meghatározott jogok élvezetét Magyarország minden megkülönböztetés nélkül köteles állampolgárainak biztosítani, ennek során az Európai Unió Alapjogi Chartájának vonatkozó rendelkezéseinek betartását és ennek során azt, hogy az Alapjogi Chartában elismert jogok és szabadságok gyakorlása csak törvény által, és e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható (lásd részletesen alább az indokolást),

ezek az alapvető jogok és nemzetközi kötelezettségvállalások ugyanis nem jutnak érvényre az Mt. 205. § (1) bek. rendelkezésének alkalmazása során.

Indítványozó álláspontja másodlagosan az, hogy az alkotmányjogi panaszban bemutatott kérdések alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést is jelentenek. Nemcsak azért, mert a Kúria jogértelmezését elfogadó döntés esetén nincsenek olyan szabályok a magyar jogrendszerben, amelyek garantálnák, hogy az Mt. hatályba lépése előtt kötött kollektív szerződések egyes rendelkezései jogi úton érvényre juttathatók legyenek azon munkáltatók esetében is, melyek ugyan az Mt. hatályba lépése előtt kötött kollektív szerződés hatálya alá tartoznak, de az Mt. hatályba lépését követően válnak köztulajdonú munkáltatóvá, de azért is, mert e helyzet érinti a kollektív tárgyalások folytatásához és kollektív szerződések kötéséhez való alapjog érvényesülését, továbbá nemzetközi kötelezettségvállalások teljesítését is érinti.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

- a.1) az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése
- a.2) az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdése és I. cikk (3) bekezdése
- a.3) az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdései, E) cikk (2) és (3) bekezdései

b) A megsemmisíteni kért jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének indokolása

b.1) Indokolás az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése tekintetében

Az Alaptörvény XV. cikk (2) bek. szerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint valamely megkülönböztetés alkotmányellenessége (alaptörvény-ellenessége) akkor állapítható meg, ha a jogszabály a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne. Mielőtt ezt kifejtjük, rámutatunk: az Európai Unió országaiban általános és elfogadott egyes munka- illetve közszolgálati jogviszonyokban a sztrájk vagy a kollektív tárgyalások jogának a korlátozása, de e gyakorlat mindig a korlátozásokkal érintett jogviszonyok sajátosságaira, a kifejtett munkatevékenységek jellegére tekintettel tartotta illetve tartja a korlátozást megengedhetőnek, nem pedig a magántulajdon és a köztulajdon elválasztása mentén. Az Mt. 205. §-ában írt korlátozó rendelkezések viszont a magántulajdon és köztulajdon elválasztása mentén engedik meg a jogalanyok közötti különbségtételt, mely az európai gyakorlattal ellentétes.

A köztulajdonú és magántulajdonú vállalkozások munkavállalói egymással összehasonlítható helyzetben vannak, az Mt. 205. §-a közöttük anélkül tesz különbséget, hogy annak alkotmányos indoka lenne. Az ugyanis a különbségtételnek alkotmányosan nem elfogadható indoka, hogy míg a magántulajdonú vállalkozások munkavállalóira kiterjed egy alkotmányos alapjog (kollektív szerződés kötéséhez való jog a végkielégítések és felmondási idő tekintetében – Alaptörvény XVII. cikk (2) bek.), addig ugyanezen Alaptörvényben biztosított jog nem illeti meg a köztulajdonú munkáltatók munkavállalóit.

Sőt, az Mt. 205. § (1) bekezdése még a köztulajdonú vállalkozások munkavállalói között is különbséget tesz, hiszen a jogszabály alkotmányosságát a rá vonatkozó joggyakorlattal egységben kell vizsgálni. Márpedig a Kúria érvelése értelmében egazon kollektív szerződés rendelkezését attól függően kell alkalmazni valamely köztulajdonú munkáltató alkalmazottjára, hogy az mikor lett köztulajdonúvá (és nem pedig aszerint, hogy mikor került megkötésre az adott kollektív szerződés). Ily módon az egymással nemcsak hogy összehasonlítható, de lényegében azonos helyzetben lévő, tehát az Mt. hatályba lépését

Ez a beadvány a villamosenergia-iparban működő, köztulajdonnal érintett szakszervezeti szövetségek „**Villamosenergia-ipar a törvényes és alkotmányos igazságszolgáltatásért**” nevű együttműködése keretében készült

köztulajdonúvá. Álláspontunk szerint az egymással összehasonlítható és az egymással lényegében azonos helyzetben lévő munkavállalói csoportok között az Mt. 205. §-a anélkül tesz különbséget, hogy annak alkotmányos indoka lenne.

b.2) Indokolás az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdése és I. cikk (3) bekezdése tekintetében

Az Alaptörvény XVII. cikk (2) bek. első fordulata szerint törvényben meghatározottak szerint a munkavállalóknak, a munkaadóknak, valamint szervezeteiknek joguk van ahhoz, hogy egymással tárgyalást folytassanak, annak alapján kollektív szerződést kössenek. Ezt az Alaptörvény által biztosított jogot az Mt. 205. § (1) bekezdése megvonja a köztulajdonban álló munkáltatók által foglalkoztatott munkavállalóktól és érdekképviselői szervezeteiktől a végkielégítés és a felmondási idő tekintetében, holott alapvető jog csak más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható [Alaptörvény I. cikk (3) bek.]. Az Mt. 205. §-a tekintetében egyik követelmény sem adott, a kollektív szerződéskötési jog korlátozására nem alapvető jog érvényesülése és nem is alkotmányos érték védelme érdekében került sor, illetve az sem igaz, hogy a korlátozásra a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával került volna korlátozásra.

E körben jelentőséggel bír az Mt.-hez fűzött miniszteri indokolás is, mely ugyan részletesen kifejti, hogy az Mt.-t megelőző jogi szabályozás szerint a felek szerződésai gyakran olyan munkafeltételek kialakulásához vezettek, amelyek nem biztosították a köztulajdonban lévő vagyonnal való hatékony gazdálkodást, a közfunkciók teljesítését és a jogalkalmazás számos visszaélésszerű (rendeltetésellenes) megállapodásra is rámutatott, illetve elismeri, hogy a kilencvenes évek közepétől a köztulajdonú munkáltatói körre vonatkozó különös szabályok jelentek meg rendeleti és törvényi szabályozási szinten egyaránt, melyek általános jellegzetessége az volt, hogy a munkaviszonyra vonatkozó kógens szabályokat tartalmaztak és korlátozták a felek szerződéses szabadságát (köztük a kollektív szerződéses megállapodások lehetőségét is), ám arra nézve semmiféle indokolást nem tartalmaz, hogy a kollektív tárgyalás folytatásához és kollektív szerződés kötéséhez fűződő jog, mint az Alaptörvény által biztosított jog korlátozására mely más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében került sor illetve hogy erre mennyiben a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával történt volna meg. Indítványozó álláspontja szerint ezen alkotmányos mérlegelést a törvényhozó elmulasztotta.

b.3) Indokolás az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdései, E) cikk (2) és (3) bekezdései tekintetében

Indítványozó hivatkozik Magyarországnak az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdései valamint az E) cikk (2) és (3) bekezdései szerint együttesen fakadó nemzetközi kötelezettségvállalásokra. A hivatkozott alaptörvényi rendelkezések szerint Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját illetve Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé. Továbbá, Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján – az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig – az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja, mely hatáskör gyakorlásnak összhangban kell állnia az Alaptörvényben foglalt alapvető jogokkal és szabadságokkal, illetve a jogi keretek között az Európai Unió joga megállapíthat általánosan kötelező magatartási szabályt is.

Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezései körében jelentős, hogy az Emberi Jogok Európai Egyezményét Magyarország vonatkozásában 1992. november 5-étől kell alkalmazni. Az egyezményt – és több kiegészítő jegyzőkönyvét – az 1993. évi XXXI. törvény hirdette ki. Az egyezményhez jelenleg 14 kiegészítő jegyzőkönyv kapcsolódik, amelyek egy kivételével (tizenkettedik kiegészítő jegyzőkönyv) formálisan is a magyar jogrendszer részét képezik és törvényekkel kerültek kihirdetésre. E tekintetben indokolt a szóhasználat („formális”), mert bár az egyezmény tizenkettedik kiegészítő jegyzőkönyvét Magyarország ugyan aláírta (de nem ratifikálta és nem léptette hatályba), ugyanakkor az Alaptörvény Q) cikkének (3) bekezdése szerint Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait illetve az Alaptörvény E) cikk (2) és (3) bekezdései szerint a tizenkettedik kiegészítő jegyzőkönyv, illetve annak jelen alkotmányjogi panasz szempontjából jelentős 1. cikke érvényesül az Európai Unió Alapjogi Chartájának (Alapjogi Charta) 21. cikke és 53. cikkének rendelkezésein keresztül.

Ez a beadvány a villamosenergia-iparban működő,
köztulajdonnal érintett szakszervezeti szövetségek
„**Villamosenergia-ipar a törvényes és alkotmányos
igazságszolgáltatásért**”

nevű együttműködése keretében készült

Az Emberi Jogok Európai Egyezményének Tizenkettedik Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikke előírja, hogy a törvényben meghatározott jogok élvezetét minden megkülönböztetés, például nem, faj, szín, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, nemzeti kisebbséghez való tartozás, vagyoni helyzet, születés szerinti vagy egyéb helyzet alapján történő megkülönböztetés nélkül kell biztosítani, illetve hogy hatóság senki ellen nem alkalmazhat megkülönböztetést semmilyen, például az 1. bekezdésben említett alapon.

Az Alapjogi Charta 21. cikk (1) bekezdése előírja, hogy tilos minden megkülönböztetés, így különösen a nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés. Az Alapjogi Charta 53. cikk (3) bekezdése világosan kimondja továbbá, hogy amennyiben a Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményben biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek. Emellett rögzíti végül azt is, hogy az Alapjogi Chartában elismert jogok és szabadságok gyakorlása csak törvény által, és e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az arányosság elvére figyelemmel, korlátozásokra csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja [53. cikk (1) bek.].

Továbbá, az Alapjogi Charta ugyancsak rögzíti, hogy a munkavállalóknak és a munkaadóknak, illetőleg a szervezeteiknek, az uniós joggal valamint nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban joguk van arra, hogy kollektív tárgyalásokat folytassanak és kollektív szerződéseket kössenek [28. cikk.], emellett pedig azt is, hogy mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz [47. cikk].

Az Emberi Jogok Európai Egyezményének Tizenkettedik Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikkének illetve az Alapjogi Charta 21. cikk (1) bekezdésének tartalma lényegében azonos, mindkettő előírja a törvényben meghatározott jogok élvezetét minden megkülönböztetés nélkül. Az Alapjogi Charta emellett az Unió joga által biztosított követelményként rögzíti a kollektív szerződéskötési jogosultságot és a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz fűződő jogot is.

E nemzetközi kötelezettségek együttes értelmezéséből Magyarországra nézve az a nemzetközi kötelezettség járul, hogy a törvényben meghatározott jogok élvezetét minden megkülönböztetés nélkül köteles állampolgárainak biztosítani. Törvényben meghatározott jogok élvezetének minősül a kollektív szerződéskötéshez való jog, ennek részeként pedig a kollektív szerződésből eredő jogosultság bírói úton való kikényszerítéséhez fűződő alkotmányos alapjog és egyben alkotmányos érdek is, melyet nemcsak a vonatkozó magyar törvényi rendelkezések (például a Munka Törvénykönyve idevágó rendelkezései), de az Alaptörvény előbbieken már hivatkozott XVII. cikk (2) bekezdése is biztosít. A kollektív szerződéskötéshez való jog, ennek részeként pedig a kollektív szerződésből eredő jogosultság bírói úton való kikényszerítéséhez fűződő alkotmányos alapjog és egyben az Európai Unió joga által biztosított jog csak lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható, erre csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen és ténylegesen az Európai Unió joga által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja.

Az Mt. 205. § (1) bekezdésének szabályozása mind a kollektív tárgyaláshoz és szerződéskötéshez való jogot, mind pedig a kollektív szerződésből eredő jogosultság bírói úton való kikényszerítéséhez fűződő alkotmányos alapjogot megvonja a köztulajdonú munkáltatókkal munkaviszonyban álló munkavállalóktól (a felmondási idő és a végkielégítés tekintetében), holott e jogok, mint az Európai Unió joga által biztosított jogok csak lényeges tartalmuk tiszteletben tartásával korlátozhatók, erre csak akkor és annyiban kerülhetne sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen és ténylegesen az Európai Unió joga által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja. Az Mt.-hez fűzött miniszteri indokolás egyetlen olyan körülményt sem említ, mely alapján hihető lenne, hogy az Mt. 205. §-a az Alapjogi Chartában biztosított hivatkozott alapjogokat az Európai Unió joga által elismert általános érdekű célkitűzések vagy mások jogainak és szabadságainak védelme végett korlátozta a magyar törvényhozó, illetve hogy erre ezen alapjogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával került volna sor. **E tekintetben indítványozó rámutat, hogy az Európai Unió országaiban általános és elfogadott egyes munka- illetve közszolgálati jogviszonyokban a sztrájk vagy a kollektív tárgyalások jogának a korlátozása, de e gyakorlat mindig a korlátozásokkal érintett jogviszonyok**

Ez a beadvány a villamosenergia-iparban működő, köztulajdonnal érintett szakszervezeti szövetségek „Villamosenergia-ipar a törvényes és alkotmányos igazságszolgáltatásért” nevű együttműködése keretében készült

sem látható, épp ellenkezőleg: magából a szabályozásból is az tükröződik, hogy a tevékenység jellege nem kívánja meg az uniós jogból fakadó jogosultságok korlátozását, ám ezt a magántulajdon és köztulajdon elválasztása mentén mégis megengedi. E tekintetben semmilyen módon nem látható, hogy a köztulajdonú munkáltatókkal munkaviszonyban álló munkavállalók fenti ismertetett uniós jogainak korlátozása elengedhetetlen lenne, illetve hogy ez a korlátozás ténylegesen az Európai Unió joga által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálná.

c) Az alkotmányjogi panasz indokolása körében jelentősnek tartott egyéb körülmények

Indítványozó felhívja a figyelmet arra, hogy noha a t. Alkotmánybíróság a gyakorlatában precízen kidolgozta a szerzett jogok védelmét, a véglegesen teljesedésbe ment jogviszonyok érintetlenül hagyását, továbbá múltban keletkezett tartós jogviszonyok megváltoztathatóságának alkotmányos szabályokkal való korlátozhatóságát, illetve ezekkel szemben azt is, hogy a jogbiztonság és a szerzett jog alkotmányos védelme nem értelmezhető akként, hogy a múltban keletkezett jogviszonyokat soha nem lehet alkotmányos szabályozásokkal megváltoztatni (lásd 515/B/1997. AB határozat, ABH 1998, 976, 977., 3244/2014. (X. 3.) AB határozat és 3078/2017. (IV. 28.) AB határozat) és ugyanezen kérdést – sokkal pontatlanabban, a kidolgozottság igénye nélkül – a Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítélete is érinti (lásd az [58] bekezdést), e kérdés az Alaptörvényből fakadó, fent felhívott és részletesen indokolt alkotmányossági követelményeket illetve azok nem-teljesülését nem érinti. Ugyanis bár a jogbiztonság és a szerzett jog alkotmányos védelme valóban nem értelmezhető akként, hogy a múltban keletkezett jogviszonyokat soha nem lehet alkotmányos szabályozásokkal megváltoztatni, de ez nem jelenti azt, hogy ha a törvényalkotó amellet dönt, hogy a múltban keletkezett jogviszonyokat nem változtatja meg, úgy ezt ne lenne köteles minden ember, minden jogalany számára azonos feltételekkel és tartalommal biztosítani. Ez a megállapítás egyaránt igaz, mind arra az esetre, ha a jelen alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntésben kifejtett jogi álláspont téves lenne és arra az esetre is, ha azt a t. Alkotmánybíróság nem tartaná tévesnek. Ugyanis az alkotmányjogi panasz tárgyát nem szerzett jogok alkotmányos védelme vagy ennek korlátozhatósága képezi, hanem az, hogy amennyiben a szerzett jogokat a törvényalkotó alkotmányos védelemben részesítette, úgy ezt a védelmet miért nem biztosította mindenki számára egyenlő feltételek mellett, ennek során (eredményeként) megsértve azon alanyi kör fontos alkotmányos alapjogait, akik számára azonos élethelyzetben a szerzett jogok ezen fenntartása, ha úgy tetszik alkotmányos védelem nem elérhető. Ilyen értelemben a Kúria ítéletében tett hivatkozás pusztán önmagában igen, de a jogi helyzet egészét tekintve alkotmányos szempontból viszont nem helytálló.

Indítványozó rámutat továbbá az élethelyzetet érintő jogi szabályozás, tehát az Mt. hatályba lépését megelőzően kötött kollektív szerződések rendelkezéseinek érvényben tartására irányuló törvényi szabályozás és a mögötte álló megfontolások körében bár jelentős, de viszonylag egyszerű, különösebb szakértelem nélkül is nyilvánvaló, egyszerűen megérthető körülményre, mely a Kúria figyelmét láthatólag elkerülte. A törvényalkotó jó okkal nem szabott határidőt az Mt. hatályba lépését megelőzően kötött kollektív szerződések rendelkezéseinek érvényben maradására, jó okkal nem látta ezt szükségesnek. A kollektív jogviszonyok sajátossága ugyanis, hogy a kollektív szerződések bármikor felmondhatók, akkor is, ha azokat a múltban kötötték és akkor is, ha megkötésük az Mt. hatályba lépését követően történt. Az Mt. hatályba lépését megelőzően kötött kollektív szerződés felmondásának joga az Mt. hatályba lépését követően is folyamatosan biztosított, a kollektív szerződés alanya e joggal bármikor élhet, melyet felismerve a törvényalkotó helyesen döntött úgy, hogy nem indokolt a múltban keletkezett ezen jogviszonyokba való jogalkotói beavatkozás, hiszen amennyiben a jogviszonyba való jövőre szóló beavatkozást a kollektív szerződés alanya szükségesnek látja, úgy ezt maga is megteheti, az erre vonatkozó joga biztosított. A jogi szabályozás egészét és a jogi helyzet értékelését, értelmezését tekintve e körülmény jelentős, ám e szempont a Kúria látókörén kívül maradt.

3. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

a) Nyilatkozat arról, hogy az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal érintett bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Indítványozó az illetékes bíróságon az alkotmányjogi panasszal érintett bírósági ítélet (Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítélete) végrehajtásának felfüggesztését nem kérte.

b) Ügyvédi vagy kamarai jogtanácsosi meghatalmazás eredeti példánya, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

Ez a beadvány a villamosenergia-iparban működő, köztulajdonnal érintett szakszervezeti szövetségek „Villamosenergia-ipar a törvényes és alkotmányos igazságszolgáltatásért” nevű együttműködése keretében készült

Ügyvédi meghatalmazás eredeti példányát – az elektronikus eljárás szabályai szerint – csatolom. Az ügyvédi meghatalmazás kifejezetten a t. Alkotmánybíróság eljárására, az alkotmányjogi panasz előterjesztésére szól.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Indítványozó személyes adatai nyilvánosságra hozhatók.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Mellékletek)

Érintettségének igazolására indítványozó csatolja az alkotmányjogi panaszban hivatkozott ítéleteket, azaz a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét (22.M.70.247/2020/13), a Fővárosi Ítéltábla ítéletét (1.Mf.31.314/2020/7) és a Kúria jelen alkotmányjogi panasszal támadott ítéletét (Mfv.II.10.065/2021/7).

A fentiek összegzéseként és lezárásaként noha indokolt és helyénvaló az alkotmányjogi panasz fentiek szerinti lényeges kidolgozása, de annak lényege egy rövid mondatban is megragadható, kérjük az indítvány ennek szem előtt tartásával való elbírálását:

A Kúria Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítélete szerint az Mt. hatályba lépésével összefüggő átmeneti szabályozás hiányos – akár helyes, akár helytelen a Kúria jogértelmezése és az elfoglalt jogi álláspontja, az a helyzet, hogy valamely érvényes (érvényességében fenntartott) kollektív szerződésből fakadó jog bírói úton való kikényszeríthetősége, a bírósághoz fordulás joga az azonos jogi helyzetben lévő jogalanyok nem mindegyike számára elérhető, mindenképpen alkotmányos jogsérelmet eredményez. Ugyanígy az is, hogy Magyarország nem biztosítja a köztulajdonú munkáltatók munkavállalóinak és érdekképviselői szervezeteiknek a végkielégítések és a felmondási idő tekintetében a kollektív tárgyalás és szerződéskötés jogát, e jog megvonására az Alaptörvény rendelkezései és az uniós jog szabályai ellenében került sor.

Indítványozó alkotmányjogi panaszának keretein kívül, Indítványozó, mint Ügyfelem jogainak védelme és erre vonatkozó kötelezettségemnek megfelelően, úgyszintén az érintett szakszervezeti szövetségek által képviselt több ezer munkavállaló érdekeire és az érintett szakszervezeti szövetségek ezirányú kérésére tekintettel röviden a következőkre mutatok még rá:

Indítványozó és magam is tisztában vagyunk azzal, hogy mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség vizsgálata nem indítványozható, az csak hivatalból indítható. Ezért nem indítványozzuk, csupán a t. Alkotmánybíróság figyelmébe ajánljuk annak kérdéskörét, hogy az a jogi helyzet, melyre a Kúria az Mfv.II.10.065/2021/7. sz. ítéletében (és más ügyekben is) hivatkozott, tehát hogy az Mth. 11. § (1) bekezdése ne vonatkozna azon munkavállalók jogaira és ügyeire, mely munkavállalók 2012. július 1. napját követően válnak köztulajdonú munkáltatóvá és e munkavállalók jogaira vonatkozóan a törvényalkotó ne alkotott volna jogszabályt (átmeneti rendelkezést), melyet alkalmazni lehetne, még e hivatkozás elfogadása esetén is alkotmányos sértő. Még ilyen esetben, ennek helyes jogértelmezésként való elfogadása esetén is igaz ugyanis, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből, M) cikkéből, XV. cikk (2) bekezdéséből, a XVII. cikk (2) bekezdéséből illetve Q) cikk (2) és (3) bekezdéséből valamint E) cikk (2) és (3) bekezdéséből fakadó mulasztásban megnyilvánuló alaptörvényesség áll elő azzal, hogy az Mt. 205. § (1) bek. alkalmazása tekintetében a törvényalkotó nem alkotott olyan szabályokat, amelyek garantálnák, hogy az Mt. hatályba lépése előtt kötött kollektív szerződések rendelkezései jogi úton érvényre juttathatók legyenek azon munkáltatók esetében is, melyek ugyan az Mt. hatályba lépése előtt kötött kollektív szerződés hatálya alá tartoznak, de az Mt. hatályba lépését követően válnak köztulajdonú munkáltatóvá. Ilyen esetben ugyanis, tehát a megfelelő átmeneti szabályok elmaradása esetén lényegében visszaható hatályú jogalkotás valósul meg, mert a korábbi jogi szabályozás szerinti vagy annak megfelelő alanyi jogosultságok nem érvényesíthetők a munkáltató köztulajdonúvá válását követően (ahogy történt Indítványozó esetében), illetve a megfelelő átmeneti szabályozás elmaradása esetén a felkészülési idő sem biztosított. Különösen nyilvánvaló ez az indítványozó esetében kifejtett Kúriai jogértelmezés kapcsán, hiszen ha egy magántulajdonból köztulajdonba kerülő munkáltatót érintő kollektív szerződések hatálya alá tartozó munkavállalók egyik napról a másik napra veszítik el a kollektív szerződés szerinti jogaikat, a helyzetre való felkészülési idő biztosítása nélkül, úgy esetükben semmiféle felkészülési időt nem biztosít a magyar jog. Végül pedig egy ilyen jogi helyzet a jogállamiság követelményének sem felel meg.

Mindezt a t. Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásban és hivatalból való eljárása feltételeinek fennállását még akkor is észlelheti, ha történetesen Indítványozó kérelmei ellenében foglalna állást alkotmányos jogsérelmük orvoslásának ez is megfelelő eszköz lenne

Ez a beadvány a villamosenergia-iparban működő, köztulajdonnal érintett szakszervezeti szövetségek „Villamosenergia-ipar a törvényes és alkotmányos igazságszolgáltatásért” nevű együttműködése keretében készült

Tisztelettel:

Bogdán Gyula Zsolt jogi képviselőként:

Dr. Hovánszki
Arnold

Dr. Hovánszki Arnold
Ügyvéd, munkajogi szakértő

Aláírással megerősítjük, hogy a beadvány a villamosenergia-iparban működő, a köztulajdonnal érintett szakszervezeti szövetségek „Villamosenergia-ipar a törvényes és alkotmányos igazságszolgáltatásért” nevű együttműködése keretében készült. A villamosenergia-ipari szakszervezeti szövetségek testületeinek elhatározott szándéka, hogy minden tőlük telhetőt megtegyenek a magyar igazságszolgáltatással kapcsolatban általuk tapasztalt, véleményük szerint rendszerszintű hibák felszámolása és a villamosenergia-ipari dolgozók jogainak megvédése érdekében. Ezen céljaikat elsődlegesen jogi úton kívánják elérni, de ha szükséges, úgy készek az általuk tapasztalt, véleményük szerint az igazságszolgáltatás rendszerszintű hibáinak nyilvános feltárására is, mind belföldön, mind külföldön és szükség esetén törvényes nyomásgyakorlást is készek kifejteni.

Budapest, 2022. február 3.

Egyesült Villamosenergia-ipari
Szakszervezeti Szövetség

elnök

MVM Társaságcsoporti
Szakszervezeti Szövetség

elnök

Bánya-, Energia-, Ipari Dolgozók
Szakszervezete

elnök

